Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) dosarul nr. 2a-2761/23
Judecător: Lupașcu Natalia 2-22082111-02-2a-19072023

DECIZIE

12 martie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

în componența:
Președintele ședinței, judecătorul Anatol Pahopol
Judecătorii Ruxanda Pulbere și Dorin Dulghieru
Grefierul Iana Slabari

examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de avocatul Daniliuc Nicolae în interesele lui *****împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 04.05.2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de *****către *****, *****, C*****și ***** cu privire la examinarea plângerii penale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, -

A CONSTATAT:

Pretenţiile reclamantului.

La 08.06.2022 *****a depus cererea de chemare în judecată către Guvernul Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, C*****și ***** privind constatarea încălcării dreptului la examinarea plîngerii penale în corespundere cu prevederile art.art.19, 254, 265, 274, 313, 437-451 Cod de procedură penală, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii depuse este indicat că la 08.07.2019 *****s-a adresat Procurorului General al Republicii Moldova cu o plângere penală, în care a solicitat de a dispune prin ordonanță începerea urmăririi penale în privința judecătorului judecătoriei Chișinău (sediul Centru) *****, în privința judecătorilor de la Curtea de Apel Chișinău *****, ***** *****, în privința judecătorilor de la Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova *****, *****, ***** în temeiul art. 307 alin. (2) Cod penal al Republicii Moldova - pronunțarea cu bună știință a unei hotărâri judecătorești contrare legii soldată cu urmări grave.

Menționează că conform art. 19 Cod de procedură penală, orice persoană are

dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

Persoana care efectuează urmărirea penală și judecătorul nu pot participa la examinarea cauzei în cazul în care ei, direct sau indirect, sînt interesați în proces.

Atrage atenția că organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atît circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuitului, învinuitului, inculpatului, cît și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

Reiterează că în conformitate cu art. 254 Cod de procedură penală, organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului. Activitatea organului de urmărire penală prevăzută în alin. (l) se efectuează și în cazul în care bănuitul sau învinuitul își recunoaște vinovăția.

Evidențiază reclamantul că potrivit art. 265 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că organul de urmărire penală este obligat să primească plângerile sau denunțurile referitoare la infracțiunile săvîrșite, pregătite sau în curs de pregătire chiar și în cazul în care cauza nu este de competența lui. Persoanei care a depus plîngerea sau denunțul i se eliberează imediat un certificat despre acest fapt, indicîndu-se persoana care a primit plîngerea sau denunțul și timpul cînd acestea au fost înregistrate.

Susține că reieșind din prevederile art.art.19, 254, 265, 274 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, Procurorul General al Republicii Moldova împreună cu echipa sa de procurori a fost obligat să primească plângerea lui *****din 08.04.2019, să cerceteze circumstanțele cazului dat complet, obiectiv, sub toate aspectele pentru stabilirea adevărului și în urma probelor acumulate să dispună prin ordonanță motivată începerea urmăririi penale sau refuzul de a dispune începerea urmăririi penale.

Sunt norme de drept în vigoare, care au produs și produc efecte juridice pe întreg teritoriul Republicii Moldova, si sunt obligatorii atât pentru Procurorul General al Republicii Moldova, precum și pentru toți procurorii din cadrul Procuraturii Republicii Moldova.

Menționează că, la 12.07.2019 *****a primit o scrisoare din Procuratura Republicii Moldova, semnată de procurorul ***** prin care a fost informat că plângerea penală din 08.07.2019 a fost expediată spre examinare Consiliului Superior al Magistraturii.

La 23.07.2019 *****a contestat acțiunile abuzive și ilegale ale procurorului ***** cu o altă plângere, adresată Procurorului General al Republicii Moldova în ordinea art. 299/1, 299/2 CPP RM.

La 29.07.2019 *****a mai primit o scrisoare din Procuratura Generală a Republicii Moldova, semnată de un alt procuror *****.

La 09.08.2019 *****a contestat la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) acțiunile procurorilor ***** și ***** în ordinea art. 313 Cod de procedură penală al Republicii Moldova.

Menționează că potrivit art. 313 alin. (4) Cod de procedură penală, plîngerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plîngerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii. Neprezentarea persoanei care a depus plîngerea și/sau a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii nu împiedică examinarea acesteia. Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele corespunzătoare. În cadrul examinării plîngerii, procurorul și persoana care a depus plîngerea, precum și persoanele ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii dau explicații.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 14.07.2020 plângerea lui *****din 09.08.2019 a fost respinsă.

Menționează că Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) a respins plângerea lui *****din 09.08.2019 din motivul că argumentele privitor la faptul că procurorii au încălcat flagrant prevederile art. art. 19, 254, 265, 274 Cod de procedură penală al Republicii Moldova le consideră declarative și nefondate și vin în contradicție cu faptele constate pe parcursul examinării plângerii. Instanța de fond a mai constatat că toate acțiunile întreprinse de organul de urmărire penală și procurori au fost efectuate în strictă corespundere cu art.ar. 19, 254, 265, 274, normele de procedură penală.

Susține reclamantul că soluția instanței este aberantă și că Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) a încălcat flagrant și termenul de 10 zile de examinare a plângerii lui *****din 09.08.2019, stabilit în art. 313 alin. (4) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Menționează că la 17.082020 a atacat cu recurs la Curtea de Apel Chișinău încheierea judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 14.07.2020 în ordinea art.art. 437-451 Cod de procedură penală al Republicii Moldova.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01.10.2020 cererea de recurs din 17.08.2020 a fost respinsă ca inadmisibilă, refuzând să examineze în fond cererea de recurs, depusă de către *****la 17.08.2020 din motivul că încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 14.07.2020 nu putea fi atacată cu recurs deși conform art.313 alin.(6) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, se stipulează că încheierea judecătorului de instrucție privind refuzul în pornirea urmăririi penale, poate fi atacate cu recurs la curtea de apel în

termen de 15 zile de la data pronunțării.

Atrage atenția că, art. 13 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale îi garantează lui *****dreptul la un recurs.

Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale Strasbourg, la art. 2 statuează că, orice persoană declarată vinovată de o infracțiune de către un tribunal are dreptul să ceară examinarea declarației de vinovăție sau a condamnării de către o jurisdicție superioară. Exercitarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta poate fi exercitat, sunt reglementate de lege. Acest drept poate face obiectul unor excepții în cazul infracțiunilor minore, definite prin lege, sau când cel interesat a fost judecat în primă instanță de către cea mai înaltă jurisdicție ori a fost declarat vinovat și condamnat ca urmare a unui recurs împotriva achitării sale.

Odată ce art. 2 al Protocolului 7 la Convenție acordă dreptul persoanei vinovate la două grade de jurisdicție în materia penală, atunci si persoanei care se pretinde victimă îi este acordat dreptul la două grade de jurisdicție în materia penală, în caz contrar ar fi încălcat unul din principiile generale ale dreptului procedural penal - egalitatea părților în fața legii.

Conform art.art 313, 473 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nu se interzice declararea unui recurs împotriva unei încheieri judecătorești privind revizuirea unui proces penal, motiv din care consideră că o încheiere judecătorească asupra refuzului de a dispune începerea urmăririi penale să fie irevocabilă.

Menționează că, art.art. 313, 473 din Codul de procedură penală este în contradicție cu art.art. 4, 7 și 8 din Constituția Republicii Moldova, nu are putere juridică și nu produce careva efecte juridice.

Consideră că, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24.02.2021 este în contradicție cu aceste norme de drept naționale și internaționale.

Comunică că a solicitat organului de urmărire penală, procurorilor, instanțelor de judecată să le răspundă la următoarele întrebări: din care considerente judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) *****, judecătorii de la Curtea de Apel Chișinău *****, ***** *****, judecătorii de la Curtea Supremă de Justiție *****, *****, ***** au încălcat flagrant prevederile art. 4 alin. (4) din Legea nr. 87 din 21.04.2011; care au fost interesele judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) *****, a judecătorilor de la Curtea de Apel Chișinău *****, ***** *****, a judecătorilor de la Curtea Supremă de Justiție *****, *****, *****, Alexandru Mardari de a încălca flagrant prevederile art. 4 alin. (4) din Legea nr. 87 din 21.04.2011 și în interesele cui au pronunțat cu bună știință hotărârea judecătorească din 09.11.2018, decizia judecătorească din 14.02.2019, încheierea judecătorească din 19.06.2019 vădit ilegale și în contradicție cu prevederile art. 4 alin. (4) din Legea nr. 87 din 21.04.2011.

Menționează că, până în prezent organul de urmărire penală și procurorii nu au oferit răspuns la întrebările date, nu au fost auziți, au fost ignorați și umiliți de către procurori.

Accentuează că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului pe cauza Souminen vs Finlanda, reiterată în cauza Fornin vs. Moldova, a constatat că „rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției".

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a formulat cerințe privitoare la desfășurarea unui proces echitabil, așa cum impune articolului 6 paragraful 1 din Convenție. Astfel Curtea a decis că textul implică obligația anchetei de a proceda la un examen atent al tuturor capetelor de cerere, formulate de reclamant, ale argumentelor și cererilor de probă ale părților, având ca scop de a aprecia pretențiile acestora pentru decizia pe care o va adopta (Van de Hujc Pays-Bas din 19.04.1994), că pentru imperativele echității impuse de articolul 6 paragraful 1 din Convenție se găsește obligația pentru autoritățile de urmărire penală de a formula un ansamblu al proceduri care să nu să se finiseze numai cu audierea contradictorie a părților.

Reiterează că, nerespectarea prevederilor art. 19 alin. (3) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, în sensul aprecierii date în Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Brenan vs Marea Britanie; cererea nr. 39846/98), prin care a stipulat că dacă scopul principal al articolului 6 din Convenție în privința problemelor penale este asigurarea unui proces echitabil de către instanța judecătorească competentă de a determina orice acuzație penală, atunci din aceasta nu reiese că articolul 6 paragraful 1 din Convenție nu este aplicabil stadiei prejudiciară de examinare a cauzei.

Astfel, articolul 6 paragraful 1 din Convenție poate să se refere la cauză și până la momentul când aceasta este expediată în instanța de judecată, dacă și în măsura în care echitatea cercetării judecătorești poate fi încălcată din cauza nerespectării dispozițiilor articolului 6 din Convenție la stadia prejudiciară de examinare a cauzei, cade sub incidența prevederilor articolului 6 al Convenției.

Prin urmare, scrisorile procurorilor ***** și ***** în cauză au un caracter superficial, iar situația de fapt și de drept este analogică cu cea stabilită de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în paragrafele 90 și 91 din Hotărârea din 02.112010 in cauza Mătăsaru și Savinschi contra Moldova, în care la fel se impunea obligația pozitivă a statului de a efectua o investigație oficială și multilaterală, ceea ce înseamnă că organul de urmărire penală trebuia să depună eforturi serioase pentru a afla ce s-a întâmplat și nu trebuia să se limiteze pe

concluzii pripite și nefondate pentru a refuza începerea oricăror investigații, pentru a-și motiva refuzul în începerea urmăriri penale pe presupuneri și ipoteze preconcepute.

Conform prevederilor pct.22 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM cu privire la aplicarea de către instanțele internaționale a unor prevederi ale Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale nr. 3 din 09.06.2014, în cazul în care instanțele de drept se abțin de a da răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o, posibilitatea de a cunoaște dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a articolului 6 paragraful 1 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

În acest ordin de idei, atât organul de urmărire penală cât și procurorii nu au oferit un răspuns la toate întrebările, formulate de către avocatul ales al lui Alexei Galițchi, Nicolae Daniliuc, prin ce au încălcat articolul 1 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și anume obligația generală a statului de a recunoaște oricărei persoane, aflate sub jurisdicția sa, drepturile și libertățile definite de Convenție.

Consideră că, organul de urmărire penală, procurorii, instanțele de judecată din Republica Moldova au încălcat flagrant prevederile art.art. 19, 254,265, 274,313, 437 - 551 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, astfel nu s-a efectuat nici o cercetare penală pe cazul dat pentru stabilirea adevărului.

Menționează că, conform art. 2006 Cod civil, prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave. Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin. (l), (3). Obligația de reparare a prejudiciului nu se naște în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenție ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale.În cazul în care o autoritate publică are o obligație impusă de un act adoptat în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntâmpinat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului cînd autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligență rezonabilă în executarea obligației. Autoritatea publică nu răspunde pentru prejudiciul cauzat prin adoptarea unui act normativ sau omisiunea de a-l adopta.

Accentuează că, o reparație echitabilă a prejudiciului moral, în sensul art. 41 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților omului, cauzat prin încălcării dreptului la examinare a plângerii penale a lui *****din

08.07.2019 în strictă corespundere cu prevederile art.art. 19, 254, 265, 274, 313, 437 - 451 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, ar constitui suma de 50 000 euro.

Reieșind din cele expuse solicită reclamantul de a constata faptul încălcării dreptului lui *****la examinarea plângerii penale din 08 iulie 2019 în strictă corespundere cu prevederile art.art. 19, 254, 265, 274,313, 437 - 451 Cod de procedură penală al Republicii Moldova; a încasa din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul lui *****suma de 50 000 euro cu titlul de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea plângerii penale a lui *****din 08.07.2019 în strictă corespundere cu prevederile art.art. 19, 254, 265, 274, 313, 437 - 451 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, și suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.

În drept acțiunea se întemeiază pe prevederile art.8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice, art.art. 1, 6, 13, 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art.art. 4, 7, 8, 20, din Constituția Republicii Moldova, art.art.19, 2006 Cod civil al Republicii Moldova.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, (sediul Centru) din 04.05.2023, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de *****către Guvernul Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, C*****și ***** privind constatarea încălcării dreptului la examinarea plîngerii penale în corespundere cu prevederile art.art.19, 254, 265, 274, 313, 437-451 Cod de procedură penală, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului.

La 05.06.2023 *****și reprezentantul acestuia, avocatul Daniliuc Nicolae au depus cerere de apel nemotivată, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, (sediul Centru) din 04.05.2023, cu emiterea unei noi decizii.

Respectarea termenului de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În speță s-a stabilit că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat în ședință de judecată publică la 04.05.2023 iar apelul nemotivat a fost depus la 05.06.2023, considerent din care, Colegiul civil reține ca fiind depus în termen legal stabilit a apelului declarat de *****și reprezentantul acestuia, avocatul Daniliuc Nicolae.

Argumentele părţilor.

Prin cererea de apel motivată s-a invocat că, hotărârea instanței de fond este neîntemeiată și nefondată și totodată susține apelantul că instanța de fond a respins cererea de chemare în judecată din 08.06.2022 fără a invoca vre-un motiv concret de respingere în strictă corespundere cu circumstanțele de drept, invocate de către reclamant în cererea de chemare în judecată din 08.06.2022.

Indică apelantul că instanţa de fond nu s-a expus asupra obiectului cererii de chemare în judecată din 08.08.2022, şi anume - dacă reclamantului *****i-a fost sau nu încălcat dreptul său la examinarea plângerii penale din 08.07.2019 în strictă corespundere cu prevederile art. 19, 254, 265, 274, 313, 437-451 din Codul de procedură penală al Republicii Moldva.

Susține apelantul că instanța de fond a încercat să interpreteze abuziv prevederile Legii nr. 87 din 21.04.2011 pe care dânsul nu a invocat-o ca circumstanță de drept, dar nu a pomenit nimic despre prevederile articolul 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, articolul 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile şi politice, articolelor 1, 6,13, 41 din Convenţia europeană pentru apărarea drepturilor omului şi libertăților fundamentale, articolului 1 al Primului Protocol adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului şi libertăților fundamentale, articolelor 1,4,7,8,20 din Constituția Republicii Moldova, pe care le-a invocat ca circumstanțe de drept în susținerea pretențiilor înaintate.

Consideră apelantul că instanța de fond nu a examinat fondul cauzei, nu s-a expus asupra obiectului cererii de chemare în judecată, nu a constat dacă a fost sau nu a fost încălcat dreptul său, ca plângerea penală din 08.07.2019, pe care a înaintat-o Procurorului General al Republicii Moldova, să fie examinată în strictă corespundere cu prevederile art. 19, 254, 265, 274, 313, 437-451 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, procurorii şi instanțele de judecată penale au respectat în totul sau nu au respectat de loc prevederile art. 19, 254, 265, 274, 313, 437-451 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova la examinarea plângerii penale din 08.07.2019.

Invocând prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, susține apelantul că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente iar concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sânt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Reieșind din cele expuse şi în conformitate cu stipulările articolul 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, articolul 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile şi politice, articolelor 6,13, 41 din Convenţia europeană

pentru apărarea drepturilor omului şi libertăţilor fundamentale, articolului 1 al Primului Protocol adiţional la Convenţia europeană pentru apărarea drepturilor omului şi libertăţilor fundamentale, articolelor 1,4,7,8,20 din Constituţia Republicii Moldova, articolelor 19, 2006, Cod civil al Republicii Moldova, articolelor 357 - 396 Cod de procedură civilă, solicită apelantul admiterea apelului și casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei soluții noi prin care acțiunea să fie admisă în modalitatea formulată.

La 05.12.2023 C*****prin intermediul Direcției de Informare și Documentare a Curții de Apel Chișinău a depus referință împotriva cererii de apel declarate.

Prin referința depusă a solicitat respingerea cererii de apel declarată de *****ca neîntemeiată, ori instanța de fond a soluționat just cauza, hotărârea emisă cuprinde toate cerințele care atestă temeinicia și legalitatea acestei, ne fiind identificate temeiuri ce sar impune de a fi casat actul emis.

<u>Poziţia părţilor în cadrul şedinţei de judecată.</u>

În ședința de judecată în instanța de apel, părțile nu s-au prezentat fiind citate în mod legal despre data, locul şi ora ședinței de judecată, considerent din care, Colegiul a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa părților neprezente şi a dispus examinarea cauzei în absența acestora, prin prisma dispozițiilor 379 alin. (2) Cod de procedură civilă. Or, impedimente în acest sens, nu s-au stabilit.

<u>Aprecierea instanţei de apel</u>.

Studiind materialele cauzei în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate de părți cît și raportându-le la prevederile legale relevante cauzei, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din considerentele ce succed.

Conform art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

În accepţiunea art. 373 din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanţa de apel

este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În baza art. 121 din Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu niciun fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

În acord cu art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, stabileşte că, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Iar norma consacrată la art. 239 din Codul de procedură civilă, reglementează că, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul reţine că, sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art. 373 alin.(1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul reliefează că, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (*Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43*).

Sursele de *Soft Low* - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) adoptat în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, stabilește că o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

Instanța de apel menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabilii, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Colegiului judiciar, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat şi legislația în vigoare.

Colegiul constată că, instanța de fond a determinat corect raportul juridic litigios, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor administrate li s-a dat o apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

Totodată, potrivit art. 9 alin. (1) și (2) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sânt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile legislației civile. (2) Drepturile și obligațiile civile apar: a) din contracte și din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariției drepturilor și obligațiilor civile; c) din hotărâre judecătorească în care sânt stabilite drepturi și obligații; d) în urma creării și dobândirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) ***în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane***; g) în urma îmbogățirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice și juridice și a unor evenimente de care legea leagă apariția unor efecte juridice în materie civilă.

Conform art.16 alin.(1) din Codul civil***, apărarea dreptului civil se face***, în condițiile legii, ***prin***: a) recunoașterea dreptului; b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui; c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic; d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică; e) impunerea la executarea obligației în natură; f) autoapărare; g) ***repararea prejudiciului*** patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui ***nepatrimonial***; h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității; i) rezoluțiunea sau modificarea contractului; j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; k) alte căi prevăzute de lege.

Repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală a acestora (art.19 Cod civil).

Conform art.19 alin. (1) din Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Prevederile alin. (3) indică că se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Aliniatul (5) al aceluiași articol statuează că repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

Potrivit prevederilor art.2006 alin. (1)-(5) din Codul Civil, prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave.

Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin. (1).

Obligația de reparare a prejudiciului nu se naște în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenție ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale.

În cazul în care o autoritate publică are o obligație impusă de un act adoptat în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntâmpinat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului când autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligență rezonabilă în executarea obligației.

Autoritatea publică nu răspunde pentru prejudiciul cauzat prin adoptarea unui act normativ sau omisiunea de a-l adopta.

Conform prevederilor art.1998 din Codul civil, ***cel care acționează față de altul în mod ilicit***, ***cu vinovăție este obligat să repare*** prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și ***prejudiciul moral*** cauzat prin acțiune sau omisiune.

În temeiul art.9 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Din probatoriul administrat la materialele cauzei, Colegiul judiciar atestă că, la 08.07.2019 avocatul Nicolae Daniliuc acționând în interesele lui *****s-a adresat Procurorului General al Republicii Moldova cu o plângere în care a solicitat de a dispune începerea urmăririi penale în privința judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Central) *****, în privința judecătorilor *****, ***** ***** de la Curtea de Apel Chișinău, în privința judecătorilor *****, *****, ***** de la Curtea Supremă de Justiție în temeiul art. 307 alin. (2) din Codul penal al Republicii Moldova - pronunțarea cu bună știință a unei hotărâri judecătorești contrare legii soldată cu urmări grave (f.d.16-20).

Prin răspunsul Procuraturii Generale nr.22-146/16-539 din 12.07.2019, semnată de procurorul ***** avocatul Nicolae Daniliuc în calitate de reprezentant al reclamantului a fost informat că plângerea sa din 08.07.2019 privind pretinsele abateri disciplinare comise de judecătorul ***** a fost expediată spre examinare Consiliului Superior al Magistraturii. De asemenea, s-a menționat că în rezultatul examinării alegațiilor petentului, Procuratura Generală a constatat lipsa de temeiuri pentru examinarea cazului în ordinea art. 274 din Codul de procedură penală. Concomitent, examinarea argumentelor privind comiterea de către judecători a faptelor care ar putea constitui abateri disciplinare, excede competențele funcționale ale Procuraturii (f.d.21).

La data de 23.07.2019 avocatul Nicolae Daniliuc acționînd în interesele reclamantului *****a depus plîngere în adresa Procurorului General al Republicii Moldova împotriva acțiunilelor abuzive și ilegale ale procurorului ***** (f.d.22-23).

Prin răspunsul Procuraturii Generale nr.22-146/16-622 din 29.07.2019 semnată de procurorul *****, plîngerea avocatului Nicolae Daniliuc în interesele lui *****a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Astfel, la 09.08.2019 avocatul Nicolae Daniliuc acționînd în interesele lui *****a contestat la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) acțiunile procurorilor ***** și ***** în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală, solicitând admiterea plîngerii și obligarea Procurorului General să se conformeze prevederilor art.19, 254, 265, 274 CPP RM- de a primi plîngerea din 08.07.2019, să cerceteze cazul dat complet, obiectiv și sub toate aspectele cazului dat pentru aflarea adevărului cu emiterea unei ordonanței motivate pe cazul dat (f.d.24-26).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediu Ciocana) din 14.07.2020,

plângerea avocatului Nicolae Daniliuc în interesul petiționarului *****privind contestarea actelor/acțiunilor organului de urmărire penală fost respinsă (f.d.27-29).

Nefiind de acord cu soluția judecătorească adoptată, la 17.08.2020, Nicolae Daniliuc acționînd în interesele lui *****a contestat-o în ordinea de recurs (f.d.30-35).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău nr.10r-699/20 din 01.10.2020 cererea de recurs declarată de avocatul Nicolae Daniliuc în interesele lui *****împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediu Ciocana) din 14.07.2020, a fost respinsă ca inadmisibilă. (f.d. 36-37).

La data de 08.06.2022 avocatul Daniliuc Nicolae acționând în interesele lui *****s-a adresat cu cerere de chemare în judecată instanței de judecată către Guvernul Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, C*****și Ministerul Finanțelor al RM privind constatarea încălcării dreptului la examinarea plîngerii penale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată solicitând.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței, *****și reprezentantul acestuia, avocatul Daniliuc Nicolae au contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând instanței casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii înaintate.

Raportând dispozițiile normelor sus citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond una corectă.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererea de apel, instanța de apel constată că instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

În argumentarea acestei poziții, Colegiul judiciar reține că *****invocă în prezenta cauză anumite încălcări săvârșite în cadrul procesului penal și anume că i-a fost refuzat de către Procuratura Generală în examinarea plângerii din 08.07.2013 privind dispunerea începerii urmăririi penale în privința judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Central, *****, în privința judecătorilor *****, ***** ***** de la Curtea de Apel Chișinău, în privina judecătorilor *****, ***** ***** de la Curtea Supremă de Justiție în temeiul art.307 alin. (2) din Codul penal.

În contextul pretențiilor formulate de reclamantul/ apelant *****, Colegiul judiciar atestă că la caz, cadrul legal care stabilește procedura reparării prejudiciului în urma erorilor și acțiunilor ilicite ale procuraturii și instanțelor de judecată este Legea nr.1545-XII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, iar în materia termenului examinării cauzei penale Legea nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Conform art. 3 alin. (1) din Legea nr.1545-XII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, este reparabil prejudiciul moral și material, cauzat persoanei fizice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Potrivit prevederilor art.2 alin. (1) Legea nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

În conformitate cu art.2006 alin. (1)-(5) din Codul Civil, prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave.

Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin. (1).

Obligația de reparare a prejudiciului nu se naște în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenție ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale.

În cazul în care o autoritate publică are o obligație impusă de un act adoptat în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntâmpinat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului când autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligență rezonabilă în executarea obligației.

Autoritatea publică nu răspunde pentru prejudiciul cauzat prin adoptarea unui act normativ sau omisiunea de a-l adopta.

Conform prevederilor art.53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

În contextul normelor legale sus indicate, Colegiul apreciază ca fiind eronate criticile apelantului la acest aspect, or, cerințele formulate de *****nu cad nici sub incidența Legii nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și nici a Legii nr.1545-XII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

După cum rezultă din acțiunea depusă de către *****, ultimul solicită compensarea prejudiciilor morale, invocând dezacordul cu răspunsurile oferite de Procuratura Generală a RM, prin care s-a refuzat în pornirea urmării penale în privința judecătorilor *****, ***** ***** de la Curtea de Apel Chișinău, în privința judecătorilor *****, *****, ***** de la Curtea Supremă de Justiție în temeiul art. 307 alin. (2) din Codul penal al Republicii Moldova, precum și dezacordul cu soluția actului emis de instanța de judecată, care a respins plângerile reclamantului apelant asupra acțiunilor/inacțiunilor procuraturii.

Respectiv, simplul dezacord al apelantului cu răspunsurile oferite de Procuratura Generală a RM și soluția judecătorului de instrucție care a examinat plângerile asupra acțiunilor/inacțiunilor procuraturii în ordinea art.313 din Codul de procedură penală, nu intră în câmpul de aplicare al Legii nr.1545-XIII din 25.02.1998 și nici al Legii nr.87 din 21.04.2011. Mai mult ca atât, reclamantul apelant a dispus de pârghii legale pentru a contesta și a exprima dezacordul cu acțiunile procurorului, or, în acest sens, reclamantul a adresat o contestație Procuraturii Generale RM asupra răspunsului oferit de procuror la 12.07.2019.

Totodată, după cum just și întemeiat a reținut instanța de fond, reclamantul/apelant a făcut uz de prevederile art.313 din Codul de procedură penală, formulând la judecătorul de instrucție o plângere asupra acțiunilor/inacțiunilor procurorului, iar soluția judecătorului de instrucție a fost atacată în instanța ierarhic superioară.

Prin urmare, reclamantul apelant a epuizat toate mecanismele de revendicare a pretinselor drepturi încălcate, iar instanțele naționale competente au constatat în cadrul procedurilor judiciare derulate inexistența a careva încălcări, un alt argument care indică asupra netemeiniciei acțiunii, iar pe cale de consecință și privind inexistența temeiurilor de admitere a cererii de apel declarate de avocatul Nicolae Daniliuc în interesele lui Alexei Galițchi.

Colegiul apreciază ca fiind declarativ și argumentele apelantului *****privind durata examinării plângerii formulate, reiterând obiecții față de încălcarea prevederilor art.313 din Codul de procedură penală la examinarea plângerii sale, în condițiile în care examinarea unei plângeri împotriva acțiunilor organului de urmărire penală sau a procurorului nu constituie în sine o cauză separată, dar reprezintă un control judiciar al etapei prejudiciare a procesului penal.

Totodată, refuzul în primirea și examinarea plângerii din 08.07.2013 de către Procuratura Generală RM, precum și pronunțarea unei încheieri de către instanța de judecată cu privire la respingerea plângerii înaintate de petiționarul *****privind obligarea Procuraturii Generale RM să examineze plângerea menționată supra, încheiere menținută prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 01.10.2020, nu constituie în sine un temei de constatare a încălcării dreptului la examinarea plângerii penale din 08.07.2013, precum și reparare a prejudiciului moral, în temeiul art.8 din Declarația a drepturilor omului, art.14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art.1, 6, 13, 41 din CEDO, art.1 al Primului Protocol adițional la CEDO, art.1, 4, 7, 8, 20 din Constituția Republicii Moldova, art.19, 2006 din Cod civil al RM.

Colegiul judiciar adnotează în acest sens, că în materia pretinselor violări a duratei procedurilor penale, partea civilă, victimele, persoanele care au înaintat o sesizare, martorii, alte persoane participante în proces, în afară de acuzat (bănuit, învinuit, inculpat), nu pot pretinde încălcarea dreptului la durata nerezonabilă a procedurilor penale, astfel că art.6 § 1 CEDO sub aspectul său penal poate fi invocat doar de persoana căreia i s-a înaintat o acuzație.

Noțiunea de „acuzație în materie penală”, în sensul art.6 §1 CEDO, trebuie înțeleasă și poate fi definită drept „notificare oficială, venită din partea autorității competente, privind suspiciune referitoare la comiterea unei fapte penale”, definiție care depinde, de asemenea, de existența sau lipsa unor „repercusiuni importante pentru situația (persoanei)”.

Ilustrativă în acest context este cauza Ibrahim și alții vs Regatul Unit [MC], 13 septembrie 2016, §249 și cauza Simeonovi vs Bulgaria, [MC], 12 mai 2017, §110.

Dat fiind că *****nu are în prezenta speță calitate de bănuit, învinuit, nici inculpat, ultimul nu este îndreptățit legal de a pretinde un careva prejudiciu cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil, or art.6§1 CEDO la care face referire apelantul și în apelul declarat, sub aspectul său penal, poate fi invocat ***numai de persoana față de care s-a înaintat o acuzație***, ca excepție constituind doar situația când victima unei infracțiuni pretinde durata nerezonabilă a procedurilor penale în legătură cu imposibilitatea soluționării aspectului civil și anume, examinarea excesiv de lungă a acțiunii sale civile în cadrul procedurilor penale, ceea ce la caz nu se regăsește. Iar, în situația în care a optat în vederea acestei metode de apărare a dreptului pretins încălcat, or, alte cerințe formulate de către reclamant au fost epuizate, prin utilizarea la alegerea sa a formulei de apărare, sunt neîntemeiate cerințele formulate de acesta, în temeiul circumstanțelor de fapt și drept invocate.

În conformitate cu prevederile art. 2036 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Colegiul apreciază ca fiind neîntemeiată și pretenția accesorie de reparare a prejudiciului moral în mărime de 50000 euro, care de altfel nu cade nici sub incidența prevederilor Legii nr.1545-XIII din 25.02.1998 și nici a Legii nr.87 din 21.04.2011, dat fiind faptul că angajarea răspunderii statului pentru recuperarea prejudiciului cauzat prin aceste acțiuni survine doar în cazurile strict prevăzute de lege, iar situația expusă în cauză nu se încadrează nici prevederilor art.3 din Legea nr.1545-XIII și celor de la art.2 din Legea nr.87 din 21.04.2011, nefiind justificată.

Corespunzător, circumstanțele de fapt invocate de *****în cererea de chemare în judecată nu implică răspunderea statului în persoana Guvernului RM, Procuraturii RM, Consiliului Superior al Magistraturii RM și Ministerului Finanțelor RM pentru un eventual prejudiciu moral suportat de către reclamant, deoarece refuzul în pornirea urmăririi penale pentru circumstanțele invocate de către *****, a fost verificat în cadrul procedurilor de control, fapt ce exclude incontestabil răspunderea patrimonială a statului.

Potrivit prevederilor art. 19 alin. (1) din Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Prin urmare, posibilitatea persoanelor fizice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi, metodei de reparare a prejudiciilor fiindu-i atribuit un caracter universal de apărare a drepturilor civile.

Iar, în condițiile în care la caz de către reclamantul apelant *****nu fost făcută dovada comiterii de către pârâții intimați *****, *****, C*****și Ministerul Finanțelor RM a unei fapte ilicite, sunt nejustificate solicitările apelantului de a cere despăgubiri în prezenta speță.

Or, în accepțiunea instanței realizarea unui drept la repararea prejudiciului nu se face gratuit, fără a fi supus unor rigori procedurale în ceea ce privește respectarea sarcinii probațiunii, iar partea care reclamă încălcarea unui drept prin prisma raționamentului instituit la art. 5 coroborat cu art.118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, urmează să demonstreze temeinicia acestuia, iar la caz apelantul nu a realizat pe deplin această sarcină.

Colegiul civil nu poate reține argumentele apelantului, precum că instanța de fond neîntemeiat a respins acțiunea reclamantului, or, apelantul în cazul de față interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor în conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă și respectării prevederilor art.121 și art.122 din Codul de procedură civilă.

Analizând hotărârea contestată cu apel, prin raportare la cererea de chemare în judecată, la motivele de apel, la apărările formulate de părți în faţa instanţei de fond și reluate în faţa instanţei de apel, se observă că hotărârea contestată îndeplinește exigența de a fi motivată.

Colegiul civil constată că, argumentele invocate în cererea de apel, în esența lor, sunt similare argumentelor expuse de reclamant în cererea de chemare în judecată înaintată instanței de fond, care au fost deja supuse examinării şi aprecierii juste de către instanţa de fond, fiindu-le oferite concluziile de rigoare, iar actele normative vizate au fost interpretate şi aplicate elocvent de instanţa de fond prin prisma circumstanțelor importante ale pricinii. Instanţa de apel notează că, apelantul nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării netemeiniciei hotărârii instanţei de fond.

De altfel, se reține că, judecătorul nu trebuie să răspundă în mod separat fiecărui argument, fiecărei nuanțe date de părţi textelor pe care şi-au întemeiat argumentele, or, deși Curtea Europeană acordă o atenție deosebită respectării de către instanțe a obligației de a examina problemele ridicate de către părți ca o garanție a respectării dreptului la un proces echitabil, totuși, în jurisprudența sa s-a reținut în mod constant faptul că „Art. 6 par. 1 din Convenţie obligă tribunalele săşi motiveze deciziile, dar nu se poate cere să dea un răspuns detaliat la fiecare argument” - Hotărârea Ruiz Torija contra Spaniei.

Mai mult, reieșind din principiul disponibilității părților în procesul civil și în virtutea prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care indică expres că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, Colegiul

judiciar a constatat cu certitudine că apelantul în cererea de apel nu a putut confirma prin probe circumstanțele pe care le invocă drept temei de admitere a cererii de apel.

În consecinţă, instanţa de apel, prin prisma jurisprudenţei CEDO şi anume cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25.02.1995, nr.26561/1995, unde Comisia a menţionat că „[...] art. 6 § 1 al Convenţiei, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes", consideră necesar de a respinge şi alte argumente invocate în apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată la caz a normelor de drept material sau procedural de către instanţe.

Din considerentele menţionate şi având în vedere că prima instanţă a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural şi apreciind probele în conformitate cu art.130 Codul de procedură civilă, a emis o hotărîre legală, iar argumentele invocate în cererea de apel nu au suport probator, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menţine hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 04.05.2023, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de *****către Guvernul Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, C*****și Ministerul Finanțelor al RM privind constatarea încălcării dreptului la examinarea plîngerii penale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Finalmente, având în vedere că, hotărârea primei instanțe este justificată, iar aserțiunile invocate de către apelant sunt nefondate şi combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi a menține hotărârea instanței de fond.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), 390 CPC, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău,-

DECIDE:

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Daniliuc Nicolae în interesele lui *****.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 04.05.2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de *****către *****, *****, C*****și ***** cu privire la examinarea plângerii penale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la

comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecătorul Anatol Pahopol

Judecătorii: Ruxanda Pulbere

Dorin Dulghieru